

Kapitan żeglugi śródlądowej

315206

Inna nazwa zawodu: kapitan statku, kierownik obiektu pływającego

Zadania i czynności

Kierownik (kapitan) statku żeglugi śródlądowej kieruje statkiem lub innym obiektem pływającym (może to być tzw. obiekt techniczny, statek pasażerski, towarowy, lodołamacz) oraz nadzoruje pracą całej załogi. Wspólnie z załogą wykonuje:

usługi przewozowe, pasażerskie i towarowe;

usługi techniczne (np. pogłębianie rzeki, odkładania piasku lub żwiru z dna rzeki na brzeg);

zadania specjalne, np. w okresie zimowym pływając na lodołamaczach likwidują nadmierne zlodowacenie i usuwają krę lodową.

Kierownik statku jest na obiekcie pływającym osobą najważniejszą. Ma najwyższy stopień oficerski w żegludze śródlądowej (kapitana I lub II klasy), a także powinien mieć najwyższe umiejętności i kwalifikacje spośród członków załogi.

Kierownik statku czuwa nad sprawnością techniczną jednostki. Sprawdza prawidłowość funkcjonowania urządzeń znajdujących się na obiekcie pływającym, funkcjonowanie środków łączności (np. radiotelefony). Wraz z mechanikiem statku sprawdza także prawidłowość pracy maszyn umożliwiających wprowadzenie statku w ruch oraz manewrowanie nim. Bardzo ważną czynnością jest dokładne sprawdzenie zbiorników z paliwem.

Przed przystąpieniem do wykonywania zadań kierownik musi sprawdzić stan obecności załogi oraz stwierdzić, czy stan zdrowia poszczególnych pracowników pozwala im na prawidłowe wykonywanie pracy.

Praca kierownika statku różni się nieco w zależności od typu i przeznaczenia jednostki pływającej.

Kierując statkiem pasażerskim lub towarowym nadzoruje i kieruje bezpośrednio:

wejściem pasażerów i ich ruchem po obiekcie, przy czym liczba pasażerów nie może przekroczyć obowiązujących dla danego obiektu norm;

załadunkiem i wyładunkiem masy towarowej zgodnie z obowiązującymi normami dla statku.

Czuwa nad przestrzeganiem przez pasażerów obowiązujących przepisów, a także nad ich bezpieczeństwem, odpowiada za znajdujący się na obiekcie ładunek.

Na obiektach technicznych (np. pogłębiarki) kierownik odpowiada za właściwe podłączenie rurociągu odprowadzającego urobek (tzw. refulera), a także za prawidłowe wydobywanie piasku, żwiru z dna rzeki na odpowiednio przygotowane miejsce na brzegu.

Pracując na lodołamaczu odpowiada za prawidłowe kierowanie statku na lód, właściwe jego kruszenie, jak również przesuwanie kry lodowej na rzece. Jest to praca bardzo odpowiedzialna, gdyż kra może nie tylko uszkodzić most czy jego przęsło, ale także zablokować port czy ujęcie wody dla miasta.

Na wszystkich obiektach pływających w razie zagrożenia kierownik ogłasza akcję ratowniczą, w której podstawową zasadą jest ratowanie pasażerów, załogi i dopiero w następnej kolejności ładunku i mienia znajdującego się na statku. Jest on odpowiedzialny również za zorganizowanie pierwszej pomocy ofiarom.

Kierownik zobowiązany jest do wypełniania dziennika pokładowego i innych dokumentów wymaganych przepisami. Przechowuje także dokumenty statku, załogi oraz przewożonych ładunków.

W trakcie pracy czuwa nad przestrzeganiem przepisów żeglugowych dotyczących ruchu i postoju statku oraz odpraw granicznych.

W razie awarii obiektu pływającego kierownik jest zobowiązany do skierowania go do naprawy bieżącej lub okresowej. Działania takie regulowane są przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa eksploatacji statków.

Po zakończeniu rejsu i wykonaniu zadania powiadamia armatora o napotkanych w toku rejsu przeszkodach i trudnościach w nawigacji, jak również sygnalizuje je innym kierownikom statków żeglugi śródlądowej.